

er ikke Tilfældet. Vi ere gaaede til denne Behandling, det er ganske vist, med en lidt for ringe Erfaring i denne Sag, og vor Stilling er ikke bleven bedre derved, at Udvalget og den høitærede Minister ikke ere komne til at konferere om de opptaaede Spørgsmaal, saa at Forholdet kunde være blevet klarere, førend vi kom til 2den Behandling. Til de Spørgsmaal, der saaledes burde være klarede, hører nu ogsaa Spørgsmaalet om Nattearbejde. Med Hensyn til dette Punkt er der noget overordentlig Besejntligt at gjøre, som de Fleste af os maasse ikke have tænkt paa. Derom have vi faaet et Vidnesbyrd igaar ved det Brev, der forelåstes os af det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Bloug). Det er altsaa i Danmark Fabrikker, hvor Børn fra 8—10 Aar eller fra 10—12 Aar arbejde flere Timer om Natten. Er det Noget, vi kunne tilstede? Nei! Det vil Udvalget heller ikke, og nu har jeg nævnet mig til det ærede 8de Kongevalgte Medlem (Fischer), hvad Realiteten af det foreliggende Forslag angaar. Her er jo i dette Vædringsforslag ikke Tale om egentlige Børns Nattearbejde, thi Nattearbejde for Børn er jo udelukket ved Bestemmelsen i § 2, og ved denne Bestemmelse er jo det skandaløse Forhold, som blev oplyst at finde Sted i en Fabrik i Malborg, og som maasse finder Sted flere Steder, slaaet ihjel med Udvalgets Samtykke og Bifald. Hvad der foreligger, er altsaa Spørgsmaalet om Nattearbejde for, hvad der kaldes unge Personer fra det 14de til det 18de Aar. Det er et ganske andet Spørgsmaal. Nu er jeg ingen Ven af Nattearbejde — ja, jeg selv arbejder en Del om Natten — men af Fabriksnattearbejde er jeg ikke nogen Ven, og det af mange Aarsager. Hvis jeg troede, at det nu var Tid at gaa ind derpaa, skulde jeg ved forskellige Grunde bekæmpe den Paastand, at Dagsvorn er ligesaa god som Nattesvorn osv., men man maa jo indrømme, at ved Spørgsmaalet om Indskrænkningen af Nattearbejdet er der stor Forskjel mellem Børn under 14 Aar og unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar. Jeg vilde dog gaa ind paa Udvalgets absolute Forbud, hvis jeg var vis paa, at det vilde nytte. Den ærede Minister sagde igaar, at vi maatte tage os i Agt for at legalisere Nattearbejde, hvilket vi gjorde, naar vi sluttede os til Udvalgets Forslag om for Personer i den anførte Alder at tilstede Nattearbejde, men saaledes, at Arbejdstimerne regnedes dobbelt. Ja, jeg vil ogsaa være imod at legalisere Nattearbejdet, naar jeg kunde være sikker paa, at vi i Stedet for at legalisere det kraftig og med praktisk Virkning absolut forhøje det; men jeg er bange for, at vi kun komme til en Tilstand, der betegnes ved at tolerere. Det er det Farlige. Jeg er bange for, at vi ikke have en kraftig Opinion imod noget Nattearbejde i den Alder, og at vi have for Meget imod os af Praxis i Fabriklivet til at kunne opstille det som en absolut Regel, at heller ikke unge Mennesker paa

nogen Maade maa arbejde om Natten, især naar alt Arbejde, der foregaar efter Kl. 8 eller, efter en foreslaaet anden Bestemmelse, efter Kl. 9, er Nattearbejde, saa at altsaa Arbejde mellem Kl. 9 og 10 eller 10 og 11 om Aftenen bliver Nattearbejde. Det er derfor, jeg ikke vover at gaa ind paa det absolute Forbud, men jeg har troet, at det for ikke at svække det hele Grundlag af Overbevisning, hvorpaa Loven skal bygges, og med hvilket den skal gaa ud i Livet, var af Bigtighed at fremhæve, at der her ikke foreligger Spørgsmaal om de egentlige Børns Nattearbejde, og den Hovedgrund, hvorfor jeg ikke vover absolut at forbyde Nattearbejde for de Ældre, er, som sagt, den, at jeg er bange for, at man ellers kommer til en Tolerance, der er farlig.

Mellemann: Jeg skulde ikke opholde det ærede Thing længere, hvis det ikke var for at svare paa en Opfordring, som den ærede Ordfører stillede til mig igaar, et Svar, som rigtig nok synes mig at staa i en fjern Forbindelse med det forelagte Lovforslag, men som jeg dog ikke vil unddrage mig. Den ærede Ordfører spurgte mig nemlig, hvorfor jeg mente, at de ældre Bestemmelser i Forordningen af 21de Marts 1800 om Forpligtelsen til at oprette skriftlige Lævekontrakter vare gjældende endnu. Dertil vil jeg svare, at det tror jeg, de ere, fordi § 65 i Næringsloven af 29de December 1857 udtrykkelig opretholder den ældre Ret paa dette Sebet. Efterat der i denne Paragraf er givet nogle specielle Bestemmelser, særegne Regler om Forholdet mellem Mestren, Svendene og Lærlingene, saafom om, hvorvidt de ere Sustugt underkastede, hvorvidt Mestren skal sørge for dem i Sygdomstilfælde, hvorvidt Nætsforholdet ophører ved Mestrens Fallit, hebdet det: „Svrigt bliver Forholdet mellem Haandværksmestre, Svende og Lærlinge, forsaavidt det ei er gjort til Gjenstand for Kontrakt, indtil videre at bedømme efter de nugældende Forrifter“, og ved de „nugældende Forrifter“ kan der ikke menes andre end Bestemmelserne i Forordningen af 21de Marts 1800; thi der var ikke andre, der kunde være Spørgsmaal om den Gang; at der maa være sigtet til dem, fremgaar ogsaa særlig af, hvad der er tilføjet, nemlig at disse ældre Forrifter dog i et enkelt Punkt ikke skulle bruges, nemlig forsaavidt angaar Reglerne for Opfigelsestiden mellem Mestre og Svende. Den eneste Regel om Opfigelsestiden mellem Mestre og Svende, der kan være Tale om at sigte til, er netop Bestemmelsen i Forordningen af 21de Marts 1800, som i Kortthed gaar ud paa, at der altid skal være en Opfigelsesfrist paa 14 Dage. Jeg tror derfor, at disse Regler gjælde endnu, fordi de udtrykkelig ere opretholdt i Næringsloven, og dette er meget fornustig gjort af Næringsloven, thi ellers vilde man ganske mangle Bestemmelser paa dette Omraade, indtil der kom nogle nye. Derfor siger Næringsloven, at Forhol-